

~ АНАЛІЗ, АУДИТ, ОБЛІК ТА ОПОДАТКУВАННЯ ~

УДК: 657.421:658.27

DOI: <https://doi.org/10.32680/2409-9260-2024-12-325-29-35>

ОСНОВНІ ЗАСОБИ ЯК ЕЛЕМЕНТ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА: МЕТОДИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ

Гороховець Ю. А., кандидат економічних наук, ст. викладач кафедри обліку та оподаткування, Запорізький національний університет, м. Запоріжжя, Україна
e-mail: JuliyuGorohovets@gmail.com
ORCID ID: 0000-0001-5813-881X

Гринь В. П., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування, Запорізький національний університет, м. Запоріжжя, Україна
e-mail: viktoriya_grin@ukr.net
ORCID ID: 0000-0002-6758-7374

Скробіна Є. Д., бухгалтер "ТОВ" ВКФ "Кліматагросервіс", Запоріжжя, Україна
e-mail: skrobin08a@gmail.com
ORCID ID: 0009-0003-9579-878X

Анотація. У статті досліджуються питання облікової політики підприємства щодо основних засобів. Автори наголошують на важливості правильної організації обліку цих активів, оскільки вони є суттєвою частиною матеріальних ресурсів підприємства і впливають на його фінансову стабільність та конкурентоспроможність. Основною метою статті є аналіз методичних та організаційних аспектів формування облікової політики підприємства щодо основних засобів. У статті розглянуто ключові положення Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», який визначає правила визнання, оцінки та амортизації активів. Автори також досліджують процедуру інвентаризації основних засобів, підкреслюючи її важливість для забезпечення контролю за наявністю та станом активів. Відповідне документування й ефективна організація облікового процесу основних засобів сприяють прозорості фінансової звітності та підвищенню економічної ефективності підприємства. У висновках підкреслюється, що розроблена та впроваджена на підприємстві облікова політика щодо основних засобів підвищує економічну ефективність підприємства. Перспективи подальших досліджень полягають у удосконаленні підходів до питань формування облікової політики підприємства щодо основних засобів із врахуванням змін у сучасному економічному середовищі та використання нових цифрових технологій для управління активами.

Ключові слова: облікова політика; основні засоби; методи амортизації; переоцінка активів; фінансова звітність; інвентаризація; оцінка основних засобів; принципи бухгалтерського обліку; строк корисного використання; внутрішній контроль; документування.

FIXED ASSETS AS AN ELEMENT OF ENTERPRISE ACCOUNTING POLICY: METHODOLOGICAL AND ORGANIZATIONAL ASPECTS

Gorokhovets A. Yulia, PhD in Economics, Senior Lecturer at the Department of Accounting and Taxation, Zaporizhzhia National University, Zaporizhzhia, Ukraine
e-mail: JuliyuGorohovets@gmail.com
ORCID ID: 0000-0001-5813-881X

Gryn P. Victoria, PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation, Zaporizhzhia National University, Zaporizhzhia, Ukraine
e-mail: viktoriya_grin@ukr.net
ORCID ID: 0000-0002-6758-7374

Skrobina D. Yelyzaveta, accountant "LLC" VKF "Klimatagroservice", Zaporizhzhia, Ukraine
e-mail: skrobin08a@gmail.com
ORCID ID: 0009-0003-9579-878X

Abstract. "Methodological and Organizational Aspects" examines the issues of enterprise accounting policy in relation to fixed assets. The authors emphasize the importance of proper organization of accounting for these assets, since they are a significant part of the company's material resources and affect its financial stability and competitiveness. The main purpose of the article is to analyze the methodological and organizational aspects of forming an accounting policy for fixed assets. The article discusses the key provisions of the National Accounting Regulation (Standard) 7 "Fixed Assets", which defines the rules for recognition, valuation and depreciation of assets. The authors also examine the procedures for inventorying fixed assets, emphasizing its

importance for ensuring control over the availability and condition of assets. Appropriate documentation and effective organization of the accounting process of fixed assets contribute to the transparency of financial statements and increase the economic efficiency of the enterprise. The conclusions emphasize that the accounting policy developed and implemented at the enterprise in terms of fixed assets increases the economic efficiency of the enterprise. Prospects for further research are to improve approaches to the formation of accounting policies for fixed assets, taking into account changes in the current economic environment and the use of new digital technologies for asset management.

Keywords: accounting policy; fixed assets; depreciation methods; revaluation of assets; financial statements; inventory; valuation of fixed assets; accounting principles; useful life; internal control, documentation.

JEL Classification: L260, M100, M410

Постановка проблеми. Актуальність теми зумовлена необхідністю ефективного управління активами в умовах постійних змін економіки. Основні засоби є значною частиною активів підприємства і їх правильний облік впливає на фінансову стабільність і конкурентоспроможність. У зв'язку з глобалізацією, технологічним прогресом та зростаючими вимогами до прозорості фінансової звітності, формування облікової політики підприємства стає критично важливим. Дослідження організаційних та методичних аспектів облікової політики підприємства допомагає оптимізувати облік основних засобів, підвищити ефективність їх використання та адаптуватися до змінюваного економічного середовища.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням облікової політики щодо основних засобів приділили увагу: Ф. Ф. Бутинець [3], Т. М. Власюк [4], Т. В. Барановська [1], В. А. Кулик [10], С. М. Кафка [9], В. А. Дерій [6], Л. Г. Бойко [2], В. М. Гаврилук [5] та інші.

Відокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на наявність досліджень, залишаються невирішеними кілька важливих аспектів облікової політики щодо основних засобів. Серед них: удосконалення методів оцінки та переоцінки активів в умовах динамічних економічних змін, адаптація облікової політики до цифрової трансформації та автоматизації процесів, оптимізація інвентаризації та внутрішнього контролю, а також стандартизація підходів до класифікації малоцінних необоротних активів. Окрім цього, часті зміни законодавства створюють потребу в гнучких підходах до організації обліку, а сучасні економічні умови вимагають нових методів амортизації, що забезпечують оптимальний розподіл витрат. Перспективним є також дослідження впливу міжнародних стандартів фінансової звітності на національні підходи до облікової політики щодо основних засобів.

Мета дослідження. Аналіз організаційних та методичних аспектів формування облікової політики підприємства щодо основних засобів та розробка рекомендацій для її вдосконалення, що забезпечить відповідність сучасним вимогам фінансової звітності.

Основний матеріал. Згідно зі ст. 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. №996-XIV, облікова політика – це сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності [14]. МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» визначає облікову політику, як конкретні принципи, основи, домовленості, правила та практика, застосовані суб'єктом господарювання при складанні та поданні фінансової звітності [12].

У таблиці 1 було згруповано наявні підходи різних дослідників до трактування поняття «облікова політика».

Таблиця 1
Поняття «облікова політика»

Дослідник	Трактування
Ф. Ф. Бутинець	«облікова політика підприємства – це не просто сукупність способів ведення обліку, обраних відповідно до умов господарювання, але й вибір методики обліку, яка надає можливість використовувати різні варіанти відображення фактів господарського життя в обліку (залежно від поставлених цілей)»
Т. В. Барановська	Облікова політика підприємства має бути спрямована на розкриття творчих здібностей підприємців у підвищенні ефективності господарювання, впровадженні нових технологій для задоволення власних потреб і виконання зобов'язань перед державою

В. А. Кулик	облікова політика підприємства є тим важливим інструментом, завдяки якому існує можливість розумного поєднання державного регулювання і власної ініціативи підприємства в питаннях організації та ведення бухгалтерського обліку
М. С. Пушкар	«облікова політика – це конституція підприємства, яка передбачає права і обов'язки системи обліку з приводу формування інформаційних ресурсів для менеджерів»
Л. Г. Ловінська, І. Б. Стефанюк	«облікова політика суб'єкта господарювання – це сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються суб'єктом господарювання для ведення поточного обліку, складання та подання фінансової звітності в межах, визначених Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, іншими нормативними документами, затвердженими Міністерством фінансів та іншими органами виконавчої влади після погодження з Міністерством фінансів»
В. А. Дерій	під обліковою політикою слід розуміти офіційно затверджене на підприємстві, надане державою йому право вибору з урахуванням специфіки діяльності підприємства та чинних правових актів, відповідних методик та форм, техніки ведення бухгалтерського обліку

Джерело: складено авторами за матеріалами [3;1;10;17;11;6]

Підприємство самостійно розробляє свою облікову політику та обирає форму ведення бухгалтерського обліку, дотримуючись принципів, визначених законодавством.

Облікова політика підприємства щодо обліку основних засобів ґрунтується на відповідних правилах вимірювання, оцінки, обліку основних засобів, що впливає на фінансовий результат. Підпунктом 14.1.138 Податкового кодексу України встановлено поняття «основні засоби» – це матеріальні активи, зокрема запаси корисних копалин наданих у користування ділянок надр (крім вартості землі, незавершених капітальних інвестицій, автомобільних доріг загального користування, бібліотечних і архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 20000 гривень, невиробничих основних засобів і нематеріальних активів), що призначаються платником податку для використання у господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 20000 гривень і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом, та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік) [13].

У дослідженні Т. М. Власюк наведено характеристику принципів, що лежать в основі обліку основних засобів [4]: автономності підприємства, безперервності діяльності, історичної (фактичної) собівартості, нарахування та відповідності доходів і витрат, повного висвітлення, обачності, превалювання сутності над формою.

Ми погоджуємося з думкою Н. Р. Домбровської, що всі методичні прийоми та принципи, які підприємство використовує для обліку основних засобів і розкриття інформації про них у фінансовій звітності, повинні бути детально відображені у Наказі про облікову політику підприємства [7].

В цьому наказі, на нашу думку, важливо також враховувати суттєві аспекти обліку основних засобів, що включають такі елементи: строк корисного використання основних засобів, витрати на поліпшення, порядок переоцінки, встановлення вартісної межі віднесення необоротних активів до основних засобів, метод нарахування амортизації, встановлення періодичності зарахування сум дооцінки основних засобів до нерозподіленого прибутку, періодичність проведення інвентаризації.

І. М. Святенко вважає, що у наказі про облікову політику мають бути такі складові: вартість об'єкта основних засобів, термін корисного використання основних засобів, ліквідаційна вартість основних засобів [18].

Л. Бойко, вважає, що облікова політика щодо основних засобів включає такі елементи: амортизацію основних засобів; вартісну межу для віднесення матеріальних активів до малоцінних необоротних активів; нарахування амортизації малоцінних необоротних активів [2].

В. М. Гаврилюк виділяє такі елементи облікової політики щодо основних засобів: переоцінка основних засобів; визначення терміну корисного використання об'єкта; вибір

методу нарахування амортизації; визначення вартісних ознак предметів, які входять у склад малоцінних швидкозношуваних предметів [5].

Беручи до уваги нормативно-правові акти та пропозиції вітчизняних вчених, вважаємо, що у Наказі про облікову політику підприємства слід зазначати таку інформацію щодо основних засобів, відображену на рис. 1 і 2.

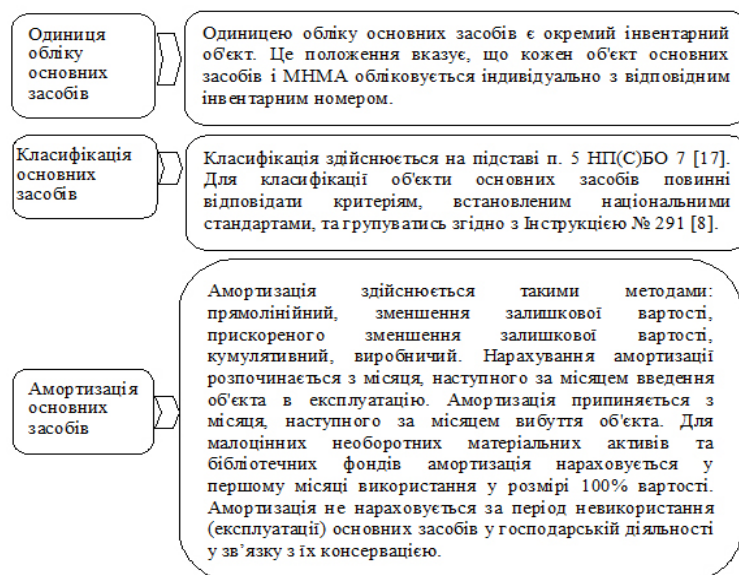

Рис. 1 Складові Наказу про облікову політику підприємства ч. 1.

Джерело: складено авторами за матеріалами [2;8;17]

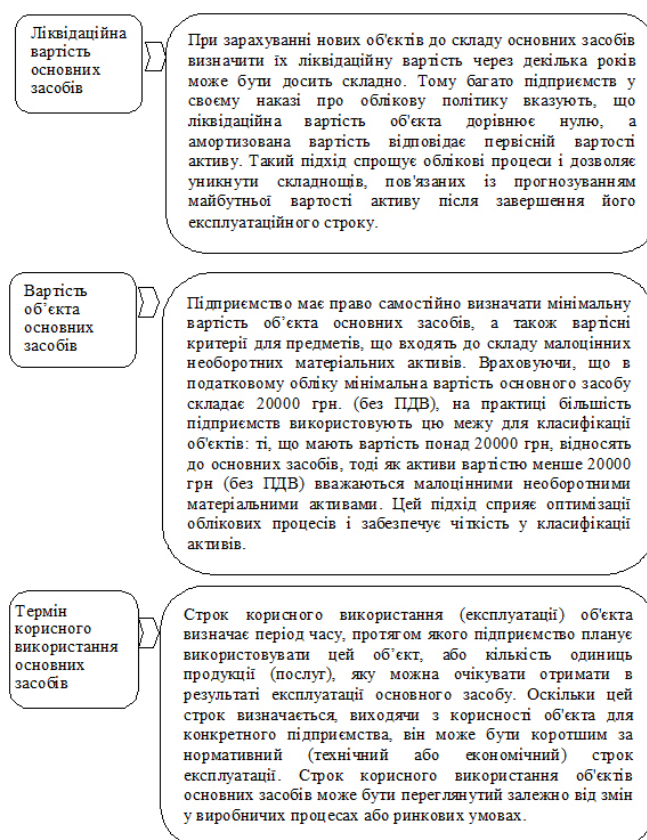

Рис. 2. Складові Наказу про облікову політику підприємства ч. 2.

Джерело: складено авторами за матеріалами [2;5;18]

Також вважаємо за доцільне звернути увагу на документування. Методичне забезпечення обов'язково має супроводжуватись такими документами, що засвідчують введення в експлуатацію: Наказ про створення комісії, яка буде займатися введенням основних засобів, Наказ про введення основних засобів, Акт про введення основних засобів. Всі накази мають бути оформлені відповідно до правил, з дотриманням обов'язкових реквізитів, встановлених Положенням про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку № 88 [16] та Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [14].

Висновки. Основні засоби є ключовим елементом матеріальних активів будь-якого підприємства, а їх правильний облік сприяє фінансовій стабільності та конкурентоспроможності підприємства. Важливими аспектами є вибір методів амортизації, оцінка та переоцінка активів, а також інвентаризація основних засобів. Правильне ведення обліку основних засобів забезпечує прозорість фінансової звітності та відповідність законодавчим вимогам.

Перспективи подальших досліджень полягають у вдосконаленні методів оцінки основних засобів із врахуванням змін у сучасному економічному середовищі, таких як зміни ринкових умов та вплив глобалізації. Важливим напрямом є також впровадження нових цифрових технологій для автоматизації процесів управління активами, зокрема амортизації, переоцінки та інвентаризації основних засобів. Крім того, подальше вивчення впливу міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) на національні облікові стандарти щодо основних засобів стане важливою частиною майбутніх досліджень. Важливою перспективою є також розробка рекомендацій для підприємств щодо адаптації облікової політики до змін у законодавстві та економічних умовах.

Список літератури

1. Барановська Т. В. Облікова політика підприємства в Україні: теорія і практика : автореф. дис. канд. екон. наук. Київ, 2005. 21 с. URL: <https://oblik.press/oblikova-polityka-pidpryyemstv-v-ukrayini-teoriya-i-praktyka/> (дата звернення 03.12.2024).
2. Бойко Л. Г. Облікова політика підприємства : конспект лекцій. Харк. нац. акад. міськ. госп-ва : ХНАМГ, 2013. 141 с. URL: <http://surl.li/cdgbgy> (дата звернення 03.12.2024).
3. Бутинець Ф. Ф. Організація бухгалтерського обліку : підруч. для студентів спец. «Облік і аудит» ВНЗ. 3-тє вид. Житомир : ПП "Рута", 2002. 592 с. URL: <http://surl.li/txghel> (дата звернення 03.12.2024).
4. Власюк Т. М., Юзюк І. І. Основні засоби: організаційно-методичні аспекти формування облікової політики підприємства. Вісник КНУТД Проблеми економіки організацій та управління підприємствами. 2017. № 2. С. 197–206. URL: <http://surl.li/hxfpqd> (дата звернення 03.12.2024).
5. Гаврилюк В. М. Облікова політика підприємства : навч. посіб. Київ: ТОВ «Юр-Агро-Веста», 2007. 326 с. URL: <http://surl.li/pydugl> (дата звернення 03.12.2024).
6. Дерій В. А. Організація бухгалтерського обліку в підприємстві : курс лекцій. Тернопіль : Джура, 2003. 92 с. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4664> (дата звернення 03.12.2024).
7. Домбровська Н. Р. Методичні аспекти обліку основних засобів підприємства по заготівлі та переробці зерна в частині облікової політики. Глобальні та національні проблеми економіки. 2015. № 3. С. 847–852. URL: <http://surl.li/qfihqj> (дата звернення 03.12.2024).
8. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : Інстр. М-ва фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. Офіційний вісник України. 1999 р., № 52. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> (дата звернення 03.12.2024).
9. Кафка С. М. Облікова політика щодо основних засобів. Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу. Серія : економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. 2017. Т. 2, № 16. С. 27–70. URL: <http://surl.li/mnrvt> (дата звернення: 03.12.2024).
10. Кулик В. А. Облікова політика підприємства : набутий досвід та перспективи розвитку : монографія. Полтава : РВВ ПУЕТ, 2014. 373 с. URL: <http://surl.li/xzizgq> (дата звернення 03.12.2024).
11. Ловінська Л. Г., Стефанюк І. Б. Організація бухгалтерського обліку та фінансового контролю в сучасних умовах господарювання в Україні : монографія. К., 2006. 237 с. URL: https://www.business-inform.net/article/?year=2019&abstract=2019_11_0_275_281 (дата звернення 03.12.2024).

12. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8 (МСБО 8). Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки : Стандарт Ради з Міжнародних стандартів бух. обліку від 01.01.2012 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_020#Text (дата звернення 03.12.2024).
13. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 р. №2755-VI : станом на 03.09.2024 р. Офіційний вісник України. 2010 р., № 92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 03.12.2024).
14. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. Офіційний вісник України. 1999 р., №33. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення 03.12.2024).
15. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби" : Наказ М-ва фінансів України від 27.04.2000 р. № 92. Офіційний вісник України. 2000 р., № 21. URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1> (дата звернення 03.12.2024).
16. Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку : Наказ М-ва фінансів України від 24.05.1995 р. № 88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text> (дата звернення 03.12.2024).
17. Пушкар М. С. Облікова політика і звітність : навч. посіб. Тернопіль : Карт-бланш, 2003. 141 с. URL: <https://salo.li/B564034> (дата звернення 03.12.2024).
18. Святенко І. М. Формування облікової політики підприємства відносно обліку основних засобів. Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. 2018. № 1. С. 143-147. URL: <https://dspace.khadi.kharkov.ua/items/f104b836-8410-4a0a-8bd7-fbc79b68047a> (дата звернення 03.12.2024).

References

1. Baranovska, T. V. (2005). Oblikova polityka pidpryemstva v Ukraini: teoriia i praktyka : avtoref. dys. kand. ekon. nauk. 21-22. Retrieved from <https://oblik.press/oblikova-polityka-pidpryemstv-v-ukrayini-teoriya-i-praktyka/> (accessed 03 December 2024). [In Ukrainian].
2. Boiko, L. G. (2013). Oblikova polityka pidpryemstva: konspekt leksij. Khark. nats. akad. mis'k. hosp-va : KhNAMH. Retrieved from <http://surl.li/cdgbgy> (accessed 03 December 2024). [In Ukrainian].
3. Butynets, F. F. (2002). Orhanizatsiia bukhgalters'koho obliku: pidruch. dlia studentiv spets. «Oblik i audyt» VNZ. (3rd ed). Zhytomyr: PP "Ruta". Retrieved from <http://surl.li/txghel> (accessed 03 December 2024). [In Ukrainian].
4. Vlasiuk, T. M., Yuziuk I. I. (2017). Fixed assets: organizational and methodological aspects of the formation of accounting policy of the enterprise. Visnyk KNUTD Problemy ekonomiky orhanizatsij ta upravlinnia pidpryemstvamy. 2, 197-206. Retrieved from <http://surl.li/hxfpqd> (accessed 03 December 2024). [In Ukrainian].
5. Gavryliuk, V. M. (2007). Oblikova polityka pidpryemstva: navch. posib. Kyiv: Jur-Agro-Vesta LLC. Retrieved from <http://surl.li/pydugl> (accessed 03 December 2024). [In Ukrainian].
6. Deriy, V. A. (2003). Orhanizatsiia bukhgalters'koho obliku v pidpryemstvi: kurs leksij. Ternopil: Dzhura. Retrieved from <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4664> (accessed 03 December 2024). [In Ukrainian].
7. Dombrovska, N. R. (2015). Methodological aspects of accounting for fixed assets of the enterprise for the procurement and processing of grain in terms of accounting policy. Hlobal'ni ta natsional'ni problemy ekonomiky. 3, 847-852. Retrieved from <http://surl.li/qfihqj> (accessed 03 December 2024). [In Ukrainian].
8. Ministry of Finance of Ukraine (1999). Instruction on the Application of the Plan of Accounts for Accounting for Assets, Capital, Liabilities and Business Operations of Enterprises and Organizations (Instr. No. 291, November 30). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> (accessed 03 December 2024). [In Ukrainian].
9. Kafka, S. M. (2017). Accounting policy for fixed assets. Naukovyj visnyk Ivano-Frankivs'koho natsional'noho tekhnichnoho universytetu nafty i hazu. Seriya: ekonomika ta upravlinnia v naftovij i hazovij promyslovosti. 2(16), 27-70. Retrieved from <http://surl.li/mnrvft> (accessed 03 December 2024). [In Ukrainian].
10. Kulyk, V. (2014). Oblikova polityka pidpryemstva: nabutyj dosvid ta perspektyvy rozvytku: monohrafiia. Poltava: RVV PUET. 373. Retrieved from <http://surl.li/xzizgq> (accessed 03 December 2024). [In Ukrainian].

11. Lovinska, L. G., Stefaniuk I. B. (2006). Orhanizatsiia bukhhal'ters'koho obliku ta finansovoho kontroliu v suchasnykh umovakh hospodariuvannia v Ukraini: monohrafiia. Kyiv, 237. Retrieved from https://www.business-inform.net/article/?year=2019&abstract=2019_11_0_275_281 (accessed 03 December 2024). [In Ukrainian].
12. International Accounting Standards Board (2012). International Accounting Standard 8 (IAS 8). Accounting Policies, Changes in Accounting Estimates and Errors. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_020#Text (accessed 03 December 2024). [In Ukrainian].
13. Verkhovna Rada of Ukraine. (2010). Tax code of Ukraine (Order No. 2755-VI, December 02) Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (accessed 03 December 2024). [In Ukrainian].
14. Verkhovna Rada of Ukraine. (1999). On Accounting and Financial Reporting in Ukraine. Law of Ukraine (Order No. 996-XIV, July 16). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (accessed 03 December 2024). [In Ukrainian].
15. Ministry of Finance of Ukraine. (2000). On Approval of the National Accounting Regulation (Standard) 7 "Fixed Assets". (Order No. 92, April 27). Retrieved from <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1> (accessed 03 December 2024). [In Ukrainian].
16. Ministry of Finance of Ukraine. (1995). On Approval of the Regulation on Documentary Support of Records in Accounting. (Order No. 88, 24 May). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text> (accessed 03 December 2024). [In Ukrainian].
17. Pushkar, M. S. (2003). Oblikova polityka i zvitnist': navch. posib. Ternopil: Carte Blanche, 141. Retrieved from <https://salon.li/B564034> (accessed 03 December 2024). [In Ukrainian].
18. Svyatenko, I. M. (2018). Formation of the accounting policy of the enterprise regarding the accounting of fixed assets. Problemy i perspektyvy rozvytku pidpriemnytstva, 1, 143-147. Retrieved from <https://dspace.khadi.kharkov.ua/items/f104b836-8410-4a0a-8bd7-fbc79b68047a> (accessed 03 December 2024). [In Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 13.12.2024

Прийнята до публікації 19.12.2024